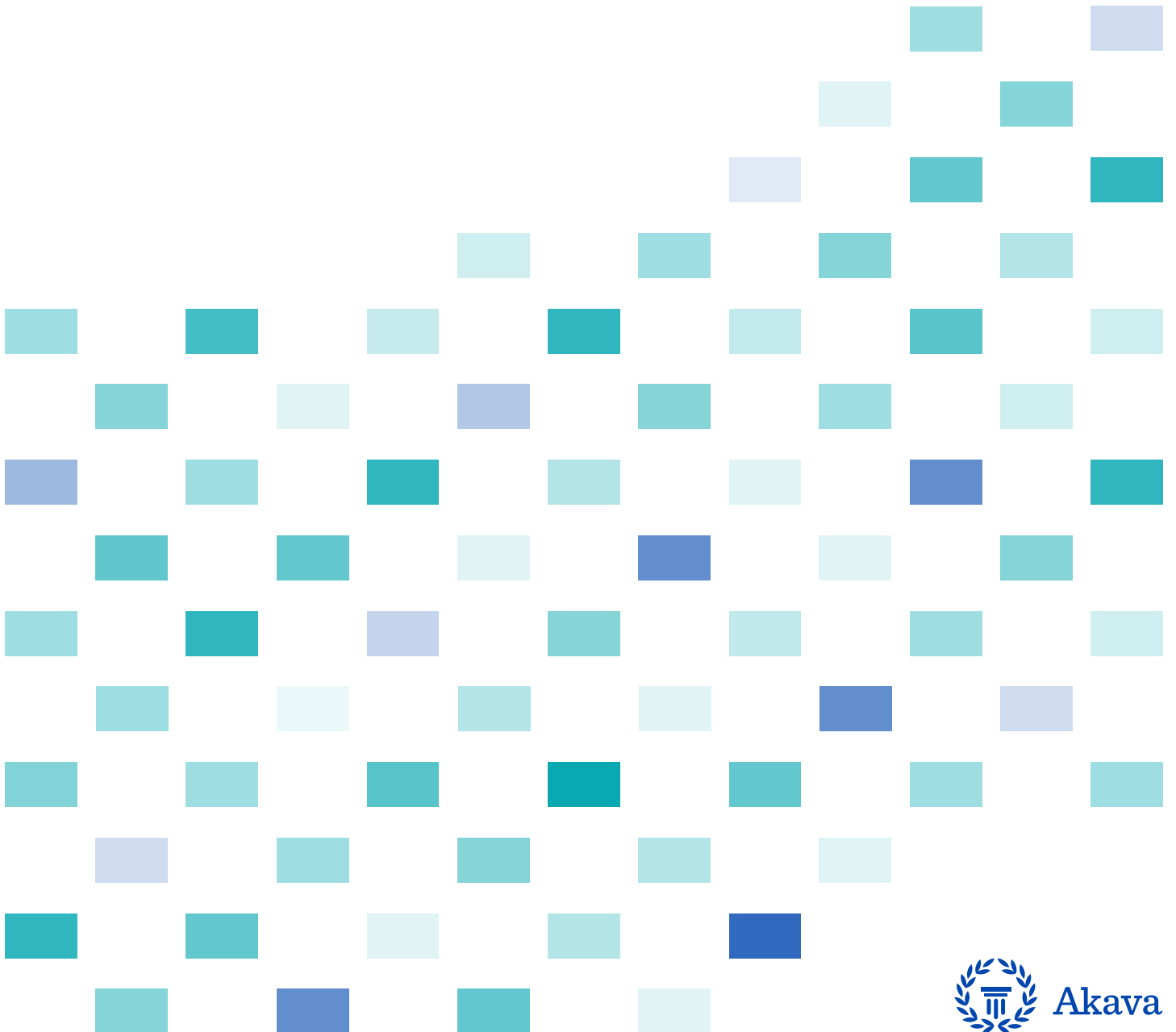

Työttömyyskatsaus joulukuu 2018

Artikkeli 23/2018

Artikkeli 23/2018

Kirjoittaja: Heikki Taulu, ekonomisti, Akava

Avainsanat: työllisyys, työttömyys

Päivämäärä: 7.1.2019 (tiedot koostettu 28.12.2018)

Yhteenveto

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrä vähenee reipasta tahtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 marraskuun lopussa yhteensä 32 207. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 176 henkilöä eli 16,1 prosenttia.

Akava julkaisee kuukausittain työttömyyskatsauksen. Katsauksessa avataan korkeakoulutettujen työttömyyslukuja. Luvut perustuvat TEM:in työnvälitystilastoihin.

Akava Works

Akavan tiedontuotanto toimii nimellä Akava Works.

Akava Works tarjoaa monipuolisesti tietosisältöjä raporteina, selvityksinä ja tutkimuksina. Tavoitteenamme on lisäksi herättää yhteiskunnallista keskustelua erityisesti akavalaisille tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Akava Works -sisällöt eivät ole Akavan virallisia kannanottoja.

Työttömyyskatsaus joulukuu 2018

Artikkeli 23/2018

1. Korkeakoulutettujen työttömien määrä vähentyy vauhdilla

Korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien¹ määrä vähenee hyvää vauhtia. Korkeakoulutettuja työttömiä oli vuoden 2018 marraskuun lopussa yhteensä 32 207. Vähennystä vuotta aiempaan verrattuna tuli 6 176 henkilöä eli 16,1 prosenttia. Työttömistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 17 190 (muutos vuoden aikana -16,3 %) ja ylemmän 13 871 (-15,9 %). Tutkija-asteen koulutuksen suorittaneita oli työttömänä 1 146 (-15,3 %).

Kaikkiaan marraskuun lopussa Suomessa oli 219 531 työtöntä työnhakijaa, joka on 15,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kaikki	2017/11	2018/11	Muutos, lkm	Muutos, %
Perusaste	66 182	56 034	-10 148	-15,3
Keskiaste	125 113	106 294	-18 819	-15,0
Alin korkea-aste	17 934	14 715	-3 219	-17,9
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	20 529	17 190	-3 339	-16,3
Ylempi korkeakouluaste	16 501	13 871	-2 630	-15,9
Tutkijakoulutus	1 353	1 146	-207	-15,3
Korkeakoulutetut yhteensä	38 383	32 207	-6 176	-16,1
Kaikki työttömät yhteensä	259 456	219 531	-39 925	-15,4

¹Lähde: TEM, työnvälitystilasto; työttömät työnhakijat, ei lomautettuja.

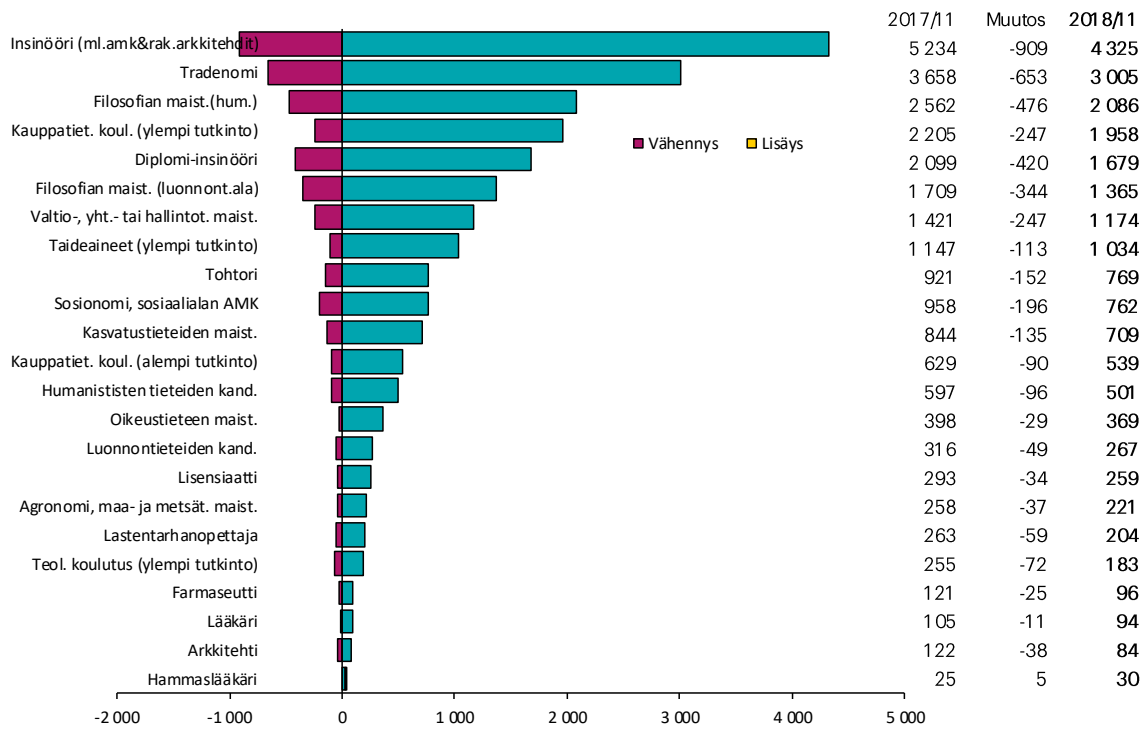
Korkeakouluista vastavalmistuneiden² työttömien määrä on myös laskusuunnassa. Työttömänä oli vuoden 2018 marraskuun lopussa 2 388 korkeakoulusta vastavalmistunutta. Tämä on 17,8 prosenttia vähemmän verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Vastavalmistuneiden työttömien määrä kaiken kaikkiaan oli marraskuun lopussa 11 769 (-15,2 %).

Vastavalmistuneet	2017/11	2018/11	Muutos,	
			lkm	Muutos, %
Perusaste	151	129	-22	-14,6
Keskiaste	10 552	8 895	-1 657	-15,7
Alin korkea-aste	245	326	81	33,1
Korkeakoulutetut:				
Alempi korkeakouluaste	1 760	1 410	-350	-19,9
Ylempi korkeakouluaste	1 086	933	-153	-14,1
Tutkijakoulutus	59	45	-14	-23,7
Korkeakoulutetut yhteensä	2 905	2 388	-517	-17,8
Kaikki työttömät yhteensä	13 881	11 769	-2 112	-15,2

Työttömien määrä on hammaslääkäreitä lukuun ottamatta laskusuunnassa kaikilla tarkastelussa mukana olevilla akavalaisilla koulutusaloilla. Työttömien määrä kääntyi laskuun useimmilla akavalaisilla koulutusaloilla vuoden 2016 syksystä alkaen ja vuoden 2017 kesään mennessä työttömien määrä oli laskusuunnassa lopuillakin koulutusaloilla. Työttömien määrän vähenemisnopeus nousi vuoden 2017 aikana ennätyslukemiin ja hyvä kehitys työttömyydessä on jatkunut myös vuoden 2018 aikana.

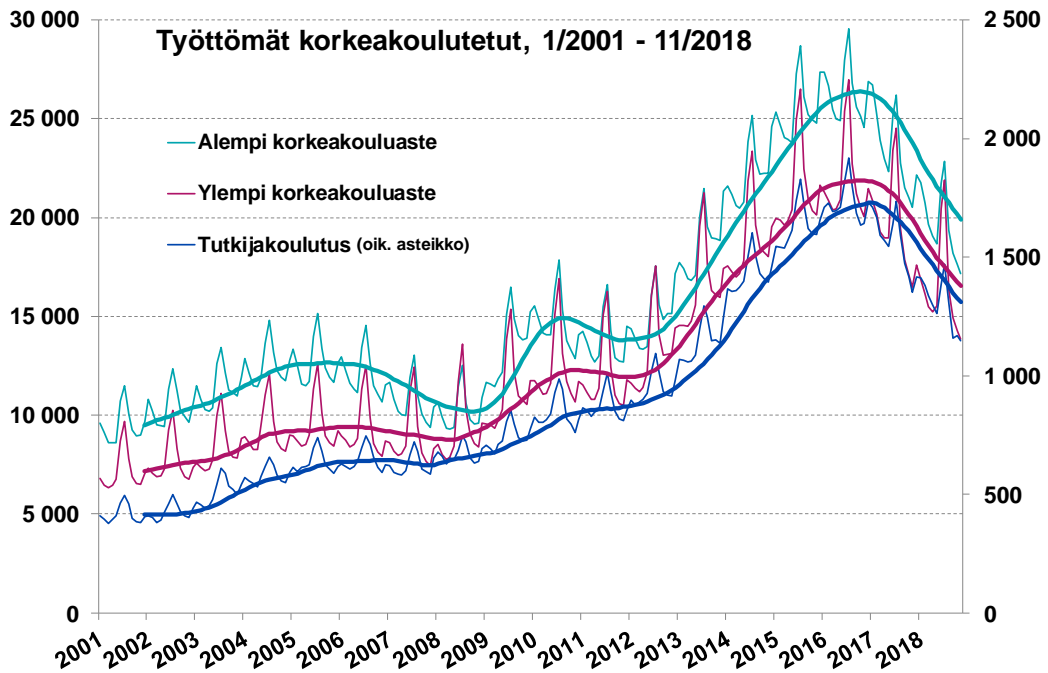
² Vastavalmistunut on suorittanut korkeakoulututkinnon alle vuosi sitten. Erityisesti kesäkuukausien vastavalmistuneiden tilastoissa voi olla poikkeuksellisen suuria muutoksia.

Kuvio: Työttömien määrä ja määrän muutos edellisvuoteen verrattuna erällä akavalaisilla koulutusaloilla.

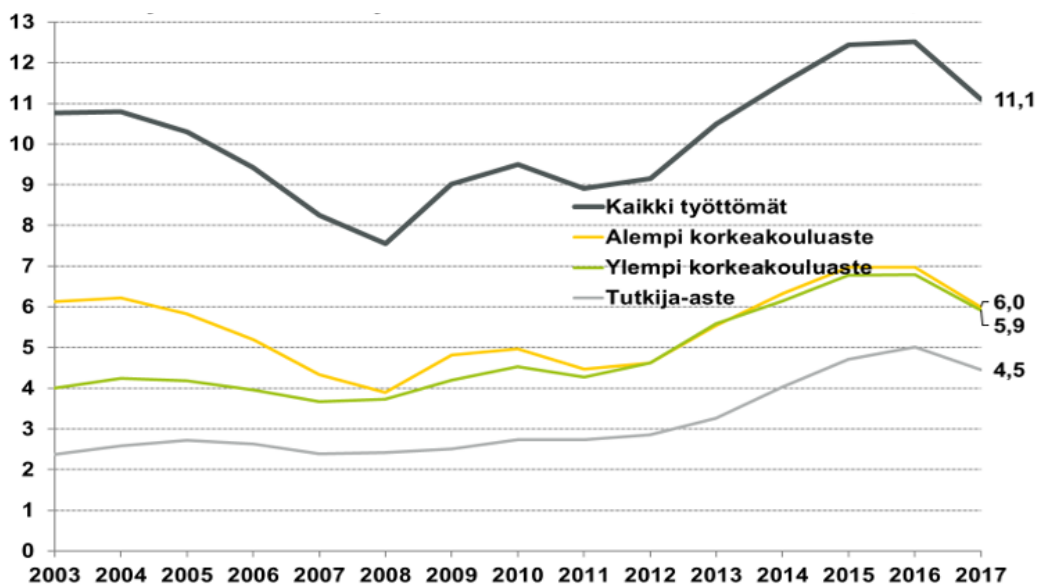
Marraskuun 2018 lopussa oli työttömänä 4 325 insinööriä (muutos vuoden aikana – 17,4 %), 3 005 tradenomia (–17,9 %), 2 086 filosofian maisteria (humanistiset tieteet) (–18,6 %), 1 958 kauppatieteistä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanutta (–11,2 %) ja 1 679 diplomi-insinööriä (–20,0 %).

Kuvio: Työttömät korkeakoulutetut 2001–2018

Korkeakoulutettujen työttömien määrä alkoi kasvaa vuonna 2008 ja kasvu jatkui vuoden 2016 loppuun saakka, jonka jälkeen alkoi lasku. Viime vuosikymmenen vaihteeseen verrattuna työttömien määrä on lähes kaikilla Akavan jäsenliittojen edustamilla koulutusaloilla edelleen suurempi. Vuodesta 2008 vuoteen 2017 korkeakoulutettujen työttömien määrä 2,5-kertaistui finanssikriisistä alkaneen heikon taloussuhdanteen aikana. Voimakkain työttömyyden kasvuvaihe korkeakoulutetuilla alkoi vuonna 2012, taantuman toisessa vaiheessa.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta eri koulutusasteilla 2003–2017, %

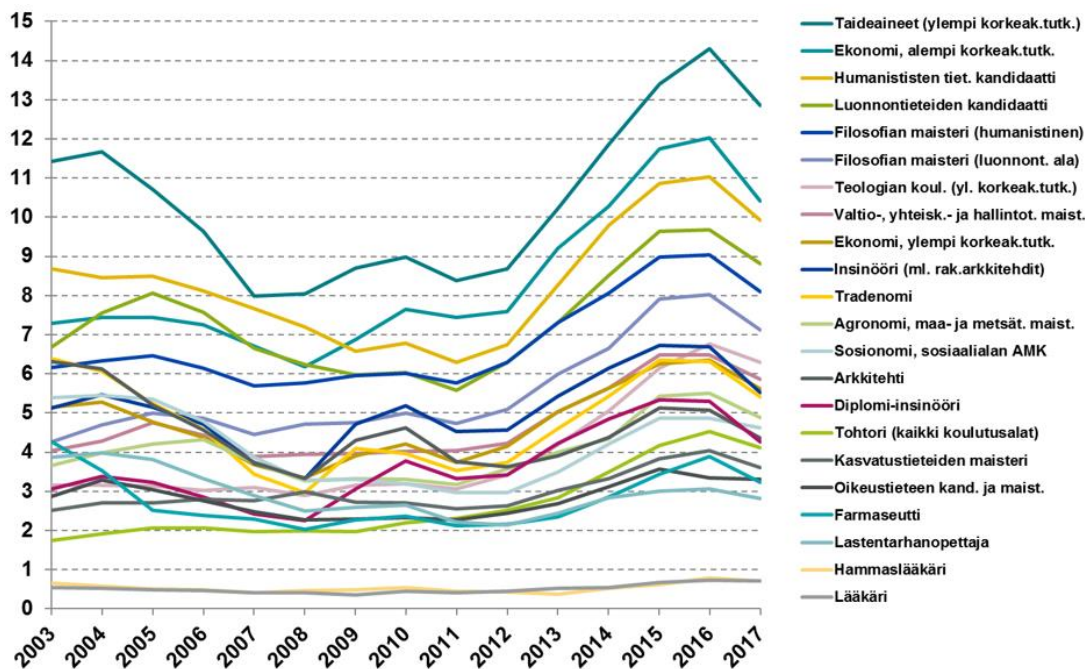
Suhteellisessa tarkastelussa eli verrattaessa työttömien määrää kunkin koulutusasteen työvoiman määrään, korkeakoulutettujen tilanne on parempi. Pelkistetysti sanottuna: mitä korkeampi koulutus, sitä pienempi riski olla työttömänä.

Laskelman³ mukaan vuonna 2017 työttömien työnhakijoiden osuus korkeakoulutetusta työvoimasta oli 5,9–6,0 prosenttia. Tutkija-asteella osuus oli 4,5 prosenttia. Koko työvoiman osalta työttömien osuus oli 11,1 prosenttia.

2. Työttömien osuudet työvoimasta akavalaisilla aloilla

Akavalaisilla aloilla työttömien osuus työvoimasta alkoi kasvaa erityisen voimakkaasti vuoden 2012 jälkeen. Ensimmäinen hyppäys työttömyydessä tapahtui vuosina 2009–2010 finanssikriisin aiheuttaman taloustaantumun seurauksena. Muutokset työttömyydessä ovat tapahtuneet lähes kaikilla aloilla suurin piirtein samaan aikaan, mutta muutosten suuruudessa on isoja eroja.

Kuvio: Työttömien osuus työvoimasta akavalaisilla koulutusaloilla, %

Työttömien osuus työvoimasta on suurin taideaineissa sekä vanhoissa alemmissä korkeakoulututkinnoissa ekonomeilla, humanistisilla ja luonnontieteellisillä aloilla.

³ Laskelmassa työttömien työnhakijoiden määrää tarkasteluvuonna verrataan kyseisen koulutusasteen tutkinnon suorittaneen työvoiman kokonaismäärään edellisvuoden lopussa. Työttömien määränä käytetään vuosikeskiarvoa, joka on laskettu työministeriön työnvälitystilaston kuukausitiedoista. Mukana ei ole lomautettuja. Työvoiman määrä perustuu Tilastokeskuksen koulutusrekisterin tietoihin.

Näillä aloilla työttömien osuus on ollut lähes koko tarkastelujakson ajan muita aloja korkeammalla.

Edellisistä erityisesti taideaineiden sekä filosofian maistereiden (humanistiset tieteet) tutkinnon suorittaneiden työvoiman määrä (työlliset ja työttömät yhteensä) on ollut tarkastelujaksolla voimakkaassa kasvussa. Luonnontieteellisen alan filosofian maistereiden määrä on kasvanut vähemmän. Vanhoista tutkinnoista ekonomien (alempi korkeakoulututkinto) määrä on vähentynyt huomattavasti ja humanististen ja luonnontieteellisten alojen kandidaattien määrä on muuttunut vain vähän.

Kaiken kaikkiaan korkeakoulututkinnon suorittaneen työvoiman määrä on ollut pitkään kasvusuunnassa. Alemman korkeakouluasteen tutkintojen määrä on kasvanut nopeammin kuin tutkija-asteen, joka puolestaan on kasvanut nopeammin kuin ylemmän korkeakouluasteen.